

aan Erasmus te danken²⁰).

In Basel voelde Erasmus zich voor laster vanwege zijn onwettige geboorte veiliger dan in Leuven. Hij stuurt dan ook daarheen, naar zijn vriend Goclenius, het CV. Dit moet daar, voor het geval hij sterft, dienen als basis voor wie zijn leven zouden beschrijven. Ironisch genoeg was het juist in Basel dat in 1540 een pamflet verscheen waarin Erasmus werd belasterd en o.a. van hem werd gesproken als 'ex condemnato concubitu natus' - geboren uit een doemwaardige bijslaap. Een term, die overigens een citaat zou kunnen zijn uit het document, door Erasmus en later door Basel zorgvuldig bewaard, waarin paus Leo X hem vrijwaart voor alle hinder die zijn geboorte hem zou kunnen veroorzaken²¹). Het strekt de stad Basel tot eer dat zij dit pamflet in beslag heeft laten nemen en aan J. Herold heeft opgedragen het in een rede voor de universiteit te weerleggen²²). Dat deze de hoon inzake de geboorte beantwoordde met te zeggen dat dit gelogen moest zijn, daar een goed mens slechts uit deugdzaam ouders kan voortkomen, doet zien hoe hij zich met heilige ijver als verdediger van Erasmus' naam en faam opwierp. Maar er was meer, en op die punten was zijn verweer doeltreffender. Zodat Basel al met al zich effectief heeft ingezet voor zijn grote gast Erasmus van Rotterdam.

NOTEN

1) Men zie de catalogus van het Historisches Museum Basel *Erasmus von Rotterdam*, 1986 (= Basel 1986) waarin voor ons onderwerp speciaal de nrs. H 32, 35.1 en 2, 36, 37 en 55 van belang zijn. En N. van der Blom, 'Rotterdam and Erasmus' in J. Sperna Weiland en W.Th.M. Frijhoff, edd., *Erasmus of Rotterdam. The Man and the Scholar* (= Proceedings of the symposium held at the Erasmus University Rotterdam 9-11 november 1986) Leiden 1988, 246-249 (RE). De 'Vandalenakt' vindt men *Basel 1986*, H 35.1 genoemd en RE, 248 afgewezen.

2) In *adolescentes bonae spei* staat op de penning van wie aan het Erasmeaans Gymnasium het eindexamen behaalden, *RjB*. 1958, 165 v. en 1966, 175; afb. *ibid.*, 1959, t.o. pag. 192. De tekst van Erasmus' testament bij P.S. Allen, *Opus Epistolarum Des. Erasmi*, Oxonii 1906-1957 (Allen) XI, app. XXV, en o.a. Ep. 2855 introd., tekst A.

3) *Basel 1986*, H 32. Voor deze categorie werd 12 gulden uitgetrokken.

4) Daarna ging het fonds over, voor de armen naar de stad, voor de stu-